

Подновяване на църквата „Св. Архангелъ“.

Понеже селото се разраствало и разширявало, богомолци не могли да се събиратъ въ църквата „Св. Богородица“, та горномахленци поискали да се поднови изгорѣлата преди 350 години църква „Св. Архангелъ“. Турцитѣ въ Килифарево въстали противъ това, но раята следъ издаването на хатихумаюна въ 1856 г. особено се подигнала за църква. Турцитѣ пакъ възпрепятствували, та едва въ 1871 година било разрешено да се въстанови църквата „Св. Архангелъ“, което и станало.

Новата църква „Св. Архангелъ“ е висока и свѣтла, строена отъ майсторъ *Йорданъ Тихойновъ*, прочутъ по направата на църкви и мостове. Нѣкои стари нѣща и книги сж пренесени отъ църквата „Св. Богородица“. Между тѣхъ се намиратъ старобългарско евангелие, купено отъ Стара Загора отъ попъ *Генко Колювъ*, килифарецъ, презъ 1832 г. Църквата е надарена отъ килифарски градинари съ скъпоценни и художествени икони въ богати рамки, донесени отъ Русия следъ Освобождението. Посрѣдъ църквата, предъ иконостаса се намиратъ два масивни свѣтилници.

Около дветѣ църкви се намиратъ гробоветѣ на заслужили свещеници и други благодетелни лица. Гробоветѣ сж украсени съ художествени надгробни паметници. Църковниятъ дворъ при църквата „Св. Архангелъ“ е твърде чистъ и красиво подреденъ, препълненъ съ цвѣтя, зеленина, плодни дръвчета, лозници и други украсни растения, които будятъ чувства на наслада и задоволство отъ такава грижлива поддръжка на Божия домъ. Прислужничката баба *Тотка Василева* умѣе да посрещне и съ готовностъ дава обяснения, каквито ѝ се поискать. Тя заслужава похвала.

Учебно дѣло и просвѣта.

Презъ течение на вѣковетѣ селото е било косвено и прѣко свързано съ Теодосиева манастиръ „Св. Богородица“. Въ Килифарево е имало три метоха. Единиятъ билъ на манастира, вториятъ на Света Гора и третиятъ отъ близкъ нѣкой манастиръ.

Въ тия метоси идвали просвѣтени духовници и изповѣдници, манастирски настоятели и други старци за милостиня и за покана на поклонници. Духовнитѣ лица сж донасѣли живи разкази и предания отъ своитѣ обители и съ тоа поддържали непрекъснато връзката на Килифарево съ други духовно-културни центрове. Макаръ съ време старитѣ метоси въ селото да сж изчезнали, ние не можемъ да се съмняваме, че килийното училище въ богатото Килифарево нѣкога се е лишавало отъ родолюбиви и ученолюбиви свещеници.